

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.II.20.947/2022/5.

A tanács tagjai: dr. Hajdu Edit a tanács elnöke

dr. Darákné dr. Nagy Szilvia előadó bíró

dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna bíró

dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

dr. Osztovits András bíró

A felperes: felperes neve1 (cím1)

A felperes képviselője:

dr. Ravasz László Endre ügyvéd (cím2)

Az alperes: alperes neve (cím3)

Az alperes képviselője:

Vitári Ügyvédi Iroda (cím4; ügyintéző:

dr. Balogh István ügyvéd)

A per tárgya: végrehajtás megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék 10.Pf.20.755/2021/10.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szigetszentmiklósi Járásbíróság 16.P.21.145/2019/69.

Rendelkező rész

A Kúria a felperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmét elutasítja.

A jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak – a Nemzeti Adó- és Vámhatóság illeték bevételi számlájára – 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 149.225 (száznegyvenkilencezer-kétszázhuszonöt) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes mint hitelező és a felperes mint adós között 2008. március 21-én kölcsönszerződés magánszemélyek részére lakásvásárlás céljára CHF alapú elszámolással elnevezésű szerződés jött létre (a továbbiakban: perbeli kölcsönszerződés), amely alapján az alperes 118.602 CHF kölcsönt nyújtott a felperes részére. A kölcsön felhasználásának céljaként a cím5 szám alatti ingatlan megvásárlását tüntették fel. A kölcsön devizaneme CHF, futamideje 420 hónap, amelyből 60 hónap a türelmi idő.

[2] A perbeli kölcsönszerződés VI.1. pontja szerint a bank jogosult a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondani és a teljes kölcsöntartozást járulékaival együtt lejárttá tenni, az adós pedig köteles a felmondással esedékessé tett tartozást a felmondás közlésével egyidejűleg – ha abban más határidő nem szerepel – a banknak megfizetni, ha az adós vagy a készfizető kezes súlyos szerződésszegést követ el. A kölcsönszerződés VI.2. a) pontja szerint súlyos szerződésszegésnek minősül, ha – többek között – a Ptk. 525. § (1) és (2) bekezdésében foglalt bármely egyéb felmondási ok bekövetkezik.

[3] A perbeli kölcsönszerződés VII. 2. pontjában az adós úgy nyilatkozott, hogy azt a banki felvilágosítást, mely szerint a perbeli kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázata keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem CHF forrás, megértette, és ezen információ tudatában is igénybe kívánja venni a kölcsönösszeget, illetve igényli a CHF nyilvántartást.

[4] A felperes 2008. március 26-án a perbeli kölcsönszerződéssel azonos tartalommal közjegyző neve közjegyző által száml szám alatt közokiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot tett.

[5] A perbeli kölcsönszerződés megkötését megelőzően az alperes „TÁJÉKOZTATÁS A külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól” megnevezésű okiratban (a továbbiakban: tájékoztató) tájékoztatta a felperest az árfolyamkockázatról. A tájékoztatóban felhívta az adós figyelmét arra: mivel a választott idegen deviza átváltási aránya – árfolyam – a napi mozgások hatására változhat, ezért egy esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás/emelkedés előre nem látható, és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat. Ha a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben nő az árfolyama, úgy növekedik a finanszírozás „ellenértéke”; a tőkeösszeg és kamatainak (törlesztőrészleteinek) megfizetéséhez ebben az esetben magasabb forint összeg szükséges – tehát ebben az esetben a felvett devizahitel visszafizetéséhez több forintot kell – a megfelelő devizanemre átváltva felhasználnia. A kamatszint a finanszírozás devizanemében többnyire különbözik a forint kamatszintjétől, és teljesen más tendenciát követhet. Erre tekintettel a bank úgy nyilatkozott, nem tud felelősséget vállalni arra, hogy a piac kedvezőtlen alakulása miatt az adósnál adott esetben bekövetkező többletterhet átvállalja.

[6] A felperes a tájékoztatóba foglalt nyilatkozatában kijelentette, hogy a tájékoztatót elolvasta, az abban foglaltakat megértette, és tudomásul vette.

[7] Az alperes a kölcsönszerződést 2014. szeptember 18-án közjegyző nevel közjegyző által szám2 számú közokiratba foglaltan felmondta. A felmondást megelőzően a felperes lejárt tartozása – a tisztességtelenül felszámított összegek figyelembevétele nélkül – 4.306,02 CHF volt.

[8] Az alperes a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2. törvény) szerinti elszámolást és a forintosítási értesítőt 2015. április 10-én megküldte a felperesnek. Az elszámolás pénzügyi teljesítésének napjával megállapított tisztességtelenül felszámított összeg 8.360.37 CHF volt.

[9] Az alperes a kölcsönszerződésből eredő követelése érvényesítése érdekében végrehajtást kezdeményezett a felperes ellen, amely személy1 végrehajtói irodája előtt szám3 számon van folyamatban.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[10] A felperes többször módosított keresetében elsődlegesen személy1 végrehajtói irodája előtt szám3 szám alatti végrehajtás megszüntetését, a perbeli kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását és érvényessé nyilvánítását kérte azzal, hogy az alperes felé fennálló tartozása 14.522.899 forint. Kérte továbbá a közjegyző nevel közjegyző által szám2 számú közokiratba foglalt felmondás érvénytelenségének, valamint annak megállapítását, hogy a közjegyző neve közjegyző által szám1 számon közokiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozat nem tekinthető közokiratnak. Másodlagosan a végrehajtás korlátozását kérte 14.522.899 forint összeg erejéig.

[11] A felperes érvelése szerint az alperes nem nyújtott megfelelő tájékoztatást az árfolyamkockázatról, ezért a kölcsönszerződés a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 209. § (1) és (4) bekezdése, a 209/A. § (2) bekezdése, 239. § (2) bekezdése, valamint a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 203. § (6) bekezdése alapján érvénytelen. Az érvénytelen szerződésre tekintettel a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 369. § a) pontja alapján a végrehajtás megszüntetését, illetve korlátozását kérte.

[12] Az alperes megszegte továbbá a Ptk. 205. § (3) bekezdésében foglalt együttműködési kötelezettségét, ugyanis nem a szerződés céljának megfelelően teljesítette a devizaalapú szolgáltatást. A teljesítés nem a Ptk. 277. § (1) bekezdés a) -c) pontjai szerint történt, ezért a devizaalapú szolgáltatás a Ptk. 205. § (1) bekezdése alapján hibás terméknek minősül. Az alperes a felróható magatartására (hibás teljesítés) előnyök szerzése végett nem hivatkozhat [Ptk. 4. § (4) bekezdés].

[13] A perbeli érvénytelen kölcsönszerződés felmondása érvénytelen és jogszerűtlen. A felmondás azért is jogszerűtlen, mert ha a Ptk. 277. § (1) bekezdés a) -c) pontjainak megfelelő

a teljesítés, akkor a tisztességtelenül felszámított összeg figyelembevétele esetén a felmondáskor nem állt volna fenn hátraléka.

[14] A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Kjtv.) 3. § (1) bekezdése alapján a közjegyzőnek meg kellett volna tagadnia a tisztességtelen szerződés közokiratba foglalását. A közjegyző nem tájékoztatta az adóst a Kjtv. 120. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakról.

[15] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Érvelése szerint a perbeli kölcsönszerződésben és a külön okiratba foglalt tájékoztatóban az átlagos fogyasztó számára világos és érthető árfolyamkockázati tájékoztatás található. A szolgáltatás alkalmas volt azokra a célokra, amelyekre más, azonos fajtájú szolgáltatásokat használtak, ezért a teljesítése megfelelt a Ptk. 277. §-nak. A felmondás érvénytelenségének megállapítása iránti kereset nem felel meg a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 172. § (3) bekezdésében foglaltaknak. A kölcsönt a felperes nemteljesítése okán mondta fel, a tisztességtelen összegek figyelembevételével a felperes hátraléka ekkor 4.306,02 CHF volt. A felmondással kapcsolatos rendelkezések a Ptk. 525. § szerinti szabályozáson alapulnak, ezért a Ptk. 209. § (5) bekezdésében foglaltakra tekintettel a tisztességtelenség megállapítása fogalmilag kizárt.

[16] A közokiratba foglalt kötelezettségvállalás nem korlátozza a felperes igényérvényesítési jogát, ugyanis a felperes peres eljárásban kérheti a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását. A közjegyző az okirat szerkesztése során semmilyen aggályos körülményt nem észlelt, ezért foglalta közjegyzői okiratba a kölcsönszerződést. A felperes szabad akaratából jelent meg a közjegyzőnél, aki a közokirat tanúsága szerint az okiratot felolvasta, tartalmát megmagyarázta, és a felperes kijelentette, hogy az okiratban foglaltak akaratának mindenben megfelelnek.

Az első- és másodfokú határozat

[17] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

[18] Az ítélete indokolásában először azt vizsgálta, hogy mi volt a kölcsönszerződés megkötésekor az adós célja (6/2013. PJE határozat III.2.b pont), a végrehajtani kívánt követelés érvényesen létrejött-e [rég Pp. 369. § a) pontja].

[19] A kölcsön felhasználásának célja lakásvárslás volt, a perbeli kölcsönszerződésben nincs arra vonatkozó utalás, hogy a felek abban állapodtak volna meg, hogy az alperes a forint kölcsönnél alacsonyabb törlesztőrészletű, a futamidő végéig stabilan törleszthető kölcsönt nyújt. A felperes annak ellenére, hogy a bizonyítási kötelezettség őt terhelte, nem tudta bizonyítani, hogy: a szerződéses célját a szerződéskötést megelőzően az alperes tudomására hozta; a szerződés teljesítése nem felelt volna meg a Ptk. 277. § (1) bekezdés a) -c) pontjaiban foglaltaknak.

[20] Az alperes a – felperes által is aláírt, teljes bizonyító erejű magánokirati formában készült – külön kockázatfeltáró nyilatkozatban tájékoztatta a felperest a kölcsönszerződést érintő árfolyamkockázatról. A tájékoztató megfelelt a 6/2013. PJE és a 2/2014. PJE határozatban illetőleg az EUB ítéleteiben (C-186/16., C-609/19., C-51/17.) foglaltaknak. A világos és érthető tájékoztatás okán a tisztességtelenség további vizsgálatának szükségessége nem merült fel. A tájékoztatásban világos és érthető tájékoztatást kapott a felperes arról, hogy a kölcsön pénzneme deviza, a tájékoztató megmagyarázta az árfolyam fogalmát, és figyelmeztette a fogyasztót az árfolyamváltozás lehetőségére, amelynek következtében esetlegesen magasabb törlesztőrészt kell fizetnie. Felhívta a fogyasztó figyelmét a kamatváltozásra, valamint arra, hogy a fenti kockázatokat korlátozás nélkül ő viseli. A kölcsönszerződés VII.2.pontja kifejezetten tartalmazza, hogy az árfolyamkockázat jelentős mértékű. A rendelkezések alapján egyértelmű az is, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső korlátja. A tájékoztatás nem csak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthető, megfogalmazása nem bonyolult, tartalma az átlagos fogyasztó számára is értelmezhető. Felismerhető belőle a törlesztőrészlet változásának a felperes pénzügyi kötelezettségére gyakorolt gazdasági következménye is. A tájékoztató alapján a felperes nem feltételezhette, hogy a svájci frank és a forint közötti árfolyam a szerződés teljes időtartama alatt stabil marad. A felperes nem tudta bizonyítani, hogy az alperesi ügyintéző beszélte volna rá őt a deviza alapú kölcsön felvételére, vagy bármilyen, az írásbelitől eltérő, szóbeli tájékoztatást adott volna részére.

[21] Az alperes a perbeli kölcsönszerződést a Ptk. 525. § (1) bekezdés e) pontja alapján mondta fel, a felmondásban egyértelműen megjelölte annak okát, ami a fizetési kötelezettség felszólítás ellenére történő elmaradása volt. Ez pedig súlyos szerződésszegésnek minősül.

[22] A felmondásra a DH2. törvény szerinti elszámolást megelőzően került sor, így a felmondáskor fennálló hátralék valóban tartalmazta a tisztességtelenül felszámított összegeket. A bíróság azonban utólag vizsgálhatta, hogy alapos volt-e az adós fizetési késedelmére alapított felmondás. A tisztességtelenül felszámított összeg levonását követően 4.306,02 CHF volt a felperes hátraléka, ami közel 7 hónapi tartozást jelentett. Ez olyan mértékű késedelemnek minősül, ami megalapozta a súlyos szerződésszegés miatti azonnali hatályú felmondást.

[23] Az egyoldalú kötelezettségvállalást tartalmazó közjegyzői okirat közokirati jellege hiányának megállapítására irányuló megállapítási kereset feltételei a régi Pp. 123. § alapján nem álltak fenn.

[24] A végrehajtás korlátozása iránti másodlagos kereset sem megalapozott ugyanazon okokból, amiért az elsődleges kereset teljesítésének sem volt helye.

[25] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[26] Indokolása szerint az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló bizonyítékok - a régi Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelő - okszerű mérlegelésével helyesen állapította meg, és abból helytálló jogi következtetést levonva hozta meg a keresetet elutasító, érdemben helyes döntését.

[27] Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felek szerződéses akarata nem terjedt ki a felperes által megjelölt célokra (Kúria Pfv.I.20.521/2022/9. és a Pfv.I.21.135/2020/6. számú ítélet).

[28] A perbeli kölcsönszerződés VII. „Svájci frank klauzula” 2. pontja és a tájékoztató együttes értelmezéséből az állapítható meg, hogy a felperes a szerződéskötést megelőzően írta alá a kockázatfeltáró nyilatkozatot. A felperes ezt meghaladóan nem adott elő olyan tény, amelyből arra lehetne következtetni, hogy nem állt elég idő rendelkezésére az írásbeli tájékoztatás megismerésére, értelmezésére.

[29] Az árfolyamkockázatról adott tájékoztatást a Jpe.I.60.015/2021/15. számú határozattal pontosított 2/2014. PJE határozatban foglalt szempontrendszer alapján ítélte meg. Kiemelte, hogy a másodfokú eljárásban a felperes indítványára tanúként hallgatta ki tanúlet, aki úgy nyilatkozott, hogy a konkrét ügyre nem emlékszik, de az biztos, hogy minden ügyfelet általánosságban tájékoztatott az árfolyam- és a kamatkockázatról, valamint arról is, hogy a törlesztőrészek emelkedhetnek vagy csökkenhetnek is, de ez mindig a deviza átváltási árfolyamától függ, aminek a másik tényezője a kamat. Arra határozatottan emlékezett, hogy olyan tájékoztatást egyik ügyfélnek sem adott, mely szerint a törlesztőrészlet csak maximum 10 %-kal emelkedhet. Mindezek alapján a tanúként meghallgatott hitelügyintéző vallomása a tájékoztató tartalmának cáfolatára nem volt alkalmas.

[30] Kiemelte a másodfokú bíróság, hogy az alperes perbelivel azonos tartalmú tájékoztatását már vizsgálta a Kúria a Pfv.VII.20.807/2021/6., Gfv.VI.30.226/2021/9., Pfv.I.21.161/2021/10., Gfv.VI.30.150/2021/11. számú határozataiban, és azt megfelelő tartalmúnak találta. A jelen eljárásban a felperes nem adott elő olyan egyéb körülményt, amely a hivatkozott kúriai határozatok tényállásától eltérést jelentene.

[31] A perben vizsgált árfolyamkockázati tájékoztatás megfelel a Hpt. 203. § (6), és (7) bekezdéseiben, a Kúria 2/2014. PJE és a Jpe.I.60.015/2021/15. számú határozatában, valamint az EUB C-26/13., C-186/16. és C-51/17. számú határozatában foglalt átláthatósági követelményeknek, így a szerződés tisztességtelensége nem vizsgálható figyelemmel arra, hogy az árfolyamkockázat viselése a főszolgáltatás körébe tartozó rendelkezés.

[32] A kialakult bírói gyakorlat szerint más jogági szabályokat sértő szerződés a polgári jog szempontjából csak akkor érvénytelen, ha más jogági törvény kifejezetten rögzíti, hogy az adott jogi norma megsértése egyúttal a szerződés érvénytelenségét is okozza, továbbá, ha az a törvény értelmezéséből, az összes körülményből következik (Kúria Gfv.VII.30.494/2018.).

[33] A Kjt. 3. § (1) bekezdése értelmében a közjegyző csak a nyilvánvaló jogszabályba ütköző szerződéshez nem adhat hozzájárulást. A Kjt. 120. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt tájékoztatási kötelezettségének a közjegyző eleget tett, a szerződés tartalmának részletes értelmezése nem kötelessége.

[34] Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felmondás érvénytelenségére alapított kereseti kérelmet a felperes nem tárgyi keresethalmazatban, hanem a végrehajtás

megszüntetése iránti kérelmének érvei közt adta elő, így az érdemben vizsgálható volt. A felmondáskor – a tisztességtelenül felszámított összegek figyelembevétele nélkül – a felperes tartozása 4.306,02 CHF volt, ami közel 7 havi hátralékot jelentett. Ez pedig alapot adott az alperesnek ahhoz, hogy súlyos szerződésszegésre hivatkozással a Ptk. 525. § (1) bekezdés e) pontja alapján felmondja a szerződést.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[35] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet – az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedő – hatályon kívül helyezését és a keresetének történő helyt adást kérte.

[36] Megsértett jogszabályhelyként hivatkozott a régi Pp. 206. § (1) bekezdésére és a 123. §-ára, a Pp. 265.§-ára, 279.§ (1) bekezdésére és a 346. § (5) bekezdésére, a Kjtv. 1. § (2) bekezdésére, a 3. § (1) bekezdésére, a 120. § (1) bekezdés b) pontjára és a 131. § (1) és (3) bekezdéseire, továbbá a Ptk. 4. § (4) bekezdésére, a 200. § (1) bekezdésére, a 205. § (3) bekezdésére, a 209. § (1) bekezdésére, a 209/A. § (2) bekezdésére, a 277. § (1) bekezdésére és az 525. § (1) bekezdés e) pontjára, valamint a Hpt. 78. §-ára és a 203. § (6) bekezdésére.

[37] A felülvizsgálati érvelése szerint az eljáró bíróságok a 6/2013. PJE. III. pontjában, a 2/2014. PJE I. és III. pontjában, a 4/2021. PJE-ben, a 3/2020. PJE. 4. pontjában, illetve a Kúria Jpe.60.015/2020/15. számú határozatában és a Gfv.VII.30.256/2020/9. számú eseti döntésében, a BH2020.5.151., a BH2020.5.152., a BH2021.5.141. szám alatt közzétett eseti döntésekben, valamint az EUB C-776/19. és C-670/20. számú határozataiban foglaltakat sértő módon, az abban foglalt jogelvektől jogkérdésben való eltéréssel hozták meg az ítéletüket.

[38] Az eljáró bíróságok nem vizsgálták a perbeli kölcsönszerződés megkötésével kapcsolatos célját, és ezzel összefüggésben nem vették figyelembe a 6/2013. PJE. indokolása III/2. b) pontjában és a 2/2014. PJE.1. pontjában foglaltakat: a fogyasztónak a deviza alapú kölcsönszerződés megkötésével az egyedüli célja az volt, hogy a forint kölcsönöknél jelentősen alacsonyabb kamatú és törlesztő részletű kölcsönhöz jusson. Az eljáró bíróságok jogkérdésben jogellenesen eltértek a 6/2013. PJE. indokolás III.2. b) és e) pontjában, valamint a 2/2014. PJE.1. pontjában, az EUB C-609/19. számú ítéletében foglaltaktól, és nem a Ptk. 277. § (1) bekezdés a) pontjának megfelelően állapították meg a deviza alapú szolgáltatás igénybevételének fogyasztói célját és azt, hogy a fogyasztók általában mire használták a szolgáltatást.

[39] Az első- és másodfokú bíróság megsértette a régi Pp. 206. § (1) bekezdését, amikor azt állapította meg, hogy a kölcsönszerződés nem érvénytelen és a felmondása nem jogszerűtlen.

[40] Az alperes nem adott részére megfelelő (átlátható) tájékoztatást a perbeli kölcsönszerződésből eredő kockázatok tekintetében, ezért az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezések tisztességtelensége vizsgálható.

[41] Az átláthatóság követelményére vonatkozó állandó ítélkezési gyakorlat szerint a fogyasztó számára alapvető jelentőséggel bír, hogy a szerződéskötést megelőzően tájékoztatást kapjon a szerződési feltételekről és a szerződés következményeiről (EUB C-670/20. számú határozatának 21. pontja). Ugyanezt a jogelvet tartalmazza a 9/2006. (XI. 7.) PSZÁF ajánlás III/3. pontja. A szerződéskötés során követendő eljárás szabályait az üzletszabályzatok mellett a nem jogszabályi formában megjelenő, de állami felügyeleti szervek által kiadott különféle szakmai ajánlások tartalmazzák. Ez alapján állapítható meg, hogy a bankokat a Ptk. 205. § (3) bekezdése alapján milyen együttműködési kötelezettség terheli, ezért iránymutatásul szolgálnak a Hpt. 203. § (6) bekezdésének az értelmezéséhez is. A Kúria Gfv.VI.30.467/2020/9. számú ítéletében úgy foglalt állást, hogy az eset összes körülményei alapján kell megállapítani, hogy a fogyasztó árfolyamkockázatokról szóló tájékoztatása megfelelő időben történt-e. A csatolt iratokból az állapítható meg, hogy a kölcsönkérelem benyújtása előtt az alperes nem adott át semmilyen, a 9/2006. (XI. 7.) PSZÁF ajánlás III/3. pontjában foglalt írásbeli tájékoztatást.

[42] Hangsúlyozta, hogy részletes áttanulmányozás és átgondolás esetén sem tudta volna felmérni deviza alapú kölcsöne tényleges kockázatainak a gazdasági helyzetére gyakorolt hatását, mivel nemcsak az árfolyamkockázatról, hanem a deviza alapú kölcsönök összes kockázatáról tájékoztatni kellett volna őt. Mindezek alapján megállapítható, hogy az alperes nem adott megfelelő időben tájékoztatást a deviza alapú kölcsön tényleges kockázatáról, ezért a kölcsönszerződés érvénytelen a Ptk. 209. § (1) és a 209/A. § (2) bekezdése alapján.

[43] Az átláthatóság követelménye körében hivatkozott arra is, hogy az alperes nem tájékoztatta őt megfelelően a kölcsönszerződés valamennyi kockázatáról, így különösen a kamat paritásokról és az árfolyamot befolyásoló egyéb feltételekről. Nem kapott megfelelő tájékoztatást az árfolyamkockázatot befolyásoló gazdasági tényezőkről (EUB C-670/20. számú határozat 31. pontja). Kiemelte, hogy tarthatatlanná vált a Kúria azon álláspontja, hogy az EUB C-776/19. és C-609/19. számú ítéletben foglalt jogelvek nem alkalmazhatók a magyar devizahiteles ügyekben, mivel más ténybeli és jogi alapon születtek.

[44] Az eljáró bíróságok a 2/2014. PJE-ben foglalt jogelvet sértő módon állapították meg, hogy a kölcsönszerződés nem érvénytelen. A 2/2014. PJE határozat 1. pontjára utalva kiemelte, hogy alappal gondolhatta, hogy az általa viselendő árfolyamkockázat nem valós, annak nincs reális valószínűsége, illetve az bizonyos mértékben korlátozott. Az alperesnek a hitelbírálat során a fogyasztó kockázatviselő képességét felmérő stressz-tesztet kellett végeznie. Nyilvánvalóan, ha a hitelbírálat alapján arról tájékoztatta volna őt az alperes, hogy már a futamidő legelején sem lesz képes kezelni az árfolyam- és kamatsokk hatását, és emiatt nem hitelképes, akkor nem kötötte volna meg a szerződést. Ezért joggal feltételezte a pozitív hitelbírálat alapján, hogy nincs reális valószínűsége már a futamidő elején jelentkező kamat- és árfolyamsokknak.

[45] Az eljáró bíróságok az árfolyamkockázatról való tájékoztatás tisztességtelenségét a Kúria Gfv.VII.30.256/2020/9. számú eseti döntésében foglaltakkal ellentétben nem vizsgálták minden körülményre kiterjedően, ezért ítéleteik sértik a Pp. 346. § (5) bekezdésében (helyesen a régi Pp. 221. § (1) bekezdésében) foglalt indokolási kötelezettségüket.

[46] Az alperestől kapott árfolyamkockázati tájékoztató nem volt világos és érthető, nem felelt meg az EUB C-51/17., a C-186/16., a C-26/13. számú, valamint a C-776/19. számú ítéletekben foglalt követelményrendszernek. Kiemelte, hogy a hitelbírálat során a hitelezési protokoll megkövetelte a pénzügyi intézmények számára, hogy figyelembe vegyék az ügyfelek kockázatviselési képességét [9/2006. (XI. 7.) PSZÁF ajánlás III.1. pontja, valamint a intézmény nevel elnöke és a intézmény neve2ának elnöke által 2008. február 15-én kiadott közös ajánlás].

[47] Mivel a perbeli kölcsönszerződés kockázataira vonatkozó rendelkezések nem voltak világosak, érthetőek valamint átláthatók, ezért vizsgálni kell, hogy a jóhiszeműség és az egyensúly elvét betartották-e (EUB C-621/17., C-776/19. számú határozatok). A deviza alapú kölcsönszerződések tisztességtelenségének vizsgálatakor a leglényegesebb szempont, hogy a fogyasztó egyedi szerződési feltételként való megtárgyalás esetén elfogadta volna-e a kérdéses szerződési rendelkezést. A korlátlan felső korlát nélküli, megfelelő kamatelőnnyel nem kompenzált árfolyamkockázatot a fogyasztóra terhelő általános szerződési feltétel tekintetében a bank soha nem feltételezhette azt, hogy egy átlagos fogyasztó ezen szerződéses rendelkezést a bank tisztességes és méltányos eljárása esetén elfogadta volna. Az aránytalan kockázatot támasztja alá, hogy lényegesen nagyobbá vált a törlesztő részlete és a tőketartozása nagysága, mintha változó kamatozású forint kölcsönt vett volna fel. A szerződésben esetlegesen szereplő forint konverzió lehetősége sem küszöböli ki az egyensúlytalanságot. A Ptk. 205/B. § (2) bekezdése alapján külön tájékoztatni kellett volna a fogyasztót azon általános szerződési rendelkezésekről, amelyek a szokásos szerződési gyakorlattól eltérnek. A szokásos szerződési gyakorlattól pedig nyilvánvalóan eltér az olyan rendelkezés, amely aránytalan kockázatot telepít a fogyasztóra.

[48] A fentiek alapján megállapítható, hogy az alperes vele szemben aránytalan kockázatot telepítő általános szerződési feltételt alkalmazott, valamint a tisztességes és méltányos eljárás elvével ellentétesen nem adott a 93/13/ EGK. irányelv (a továbbiakban: fogyasztóvédelmi irányelv) 4. cikk (2) bekezdésében és 5. cikkében, valamint a Ptk. 209. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelő tájékoztatást, ezért az általános szerződési feltételek átláthatatlanok és nem világosak. A tájékoztatás elégtelensége miatt az árfolyamkockázatot áthárító szerződéses rendelkezések a Ptk. 209. § (1) bekezdése és a fogyasztóvédelmi irányelv 3. cikk (1) bekezdése alapján tisztességtelenek, a szerződés pedig semmis [Ptk. 209. § (2) bekezdés és a 239. § (2) bekezdés].

[49] Az eljáró bíróságok önkényes mérlegelés [régi Pp. 206. § (1) bekezdés] alapján állapították meg, hogy a kölcsönszerződés nem érvénytelen és a felmondás nem jogszerűtlen.

[50] A szerződés érvényessé nyilvánítása esetén az EUB C-118/17. számú ítélete alapján a 180 CHF/HUF árfolyamon kell a kölcsöntartozást elszámolni. Ez az a kockázati mérték, amelyet egy átlagfogyasztó elfogadna (EUB C-609/19. számú ítélete, valamint a Kúria Konzultációs Testületének 2019. 06. 19-én elfogadott állásfoglalása).

[51] A felperes érvelése szerint az eljáró bíróságok helytelenül alkalmazták a bizonyítási teherre vonatkozó Pp. 265. §-át [helyesen a régi Pp. 164. § (1) bekezdését]. Az EUB C-776/19. számú ítéletének 89. pontja értelmében a fogyasztóvédelmi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha valamely szerződési feltétel ezen irányelv 4. cikkének

(2) bekezdése értelmében vett világos és érthető jellegével kapcsolatos bizonyítási teher a fogyasztóra hárul.

[52] A felperes sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok a Pp. 172. § (3) bekezdésébe [helyesen a régi Pp. 123.§-ába] ütköző módon utasították el a felmondás érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetét. A felmondás jogszerűtlen, mert a felmondáskor nem volt olyan összegű törlesztőrészlet hátraléka, amely alapot adhatott volna a kölcsönszerződés azonnali hatályú felmondására. Ha az alperes az EUB C-776/19. számú ítélete szerinti kompenzációt szolgáltatna részére, illetve figyelembe vette volna a tisztességtelenül felszámított összeget, akkor a kölcsönszerződés felmondásakor nem, vagy csak csekély mértékű hátralékos törlesztőrészlet tartozása lett volna. Az alperes erre tekintettel nem mondhatta volna fel a kölcsönszerződést a Ptk. 525. § (1) bekezdés e) pontja alapján. Állítása szerint: ha a kölcsönszerződést a bíróság érvényessé nyilvánítja, akkor azt is meg kell állapítania, hogy a kölcsönszerződés felmondása jogszerűtlen, illetve érvénytelen volt a Ptk. 200. § (1) bekezdése és az 525. § (1) bekezdés e) pontja alapján.

[53] A közjegyzői okirat közokirati jellegének elvesztése tekintetében kifejtette: a Kjt. 1. § (2) bekezdése szerint a közjegyző a közokirat kiállítása során - a felek esélyegyenlőségének biztosításával - kioktatással segíti őket jogaik gyakorlásában és kötelezettségeik teljesítésében. A közjegyzőnek a Kjt. 1. § (2) bekezdése és a 120. § (1) bekezdés b) pontja alapján a közokirat elkészítése és aláírása előtt tájékoztatást kell adni a deviza alapú kölcsönök kockázatairól, valamint a szerződés összes lényeges eleme tekintetében. Mivel a közjegyző nem adott megfelelő időben megfelelő tájékoztatást a deviza alapú kölcsön kockázatairól, ezért a Kjt. 131. § (1) bekezdése alapján a közjegyzői okirat elvesztette közokirati jellegét. E körben hivatkozott a Kúria Gfv.VI.30.467/2020/9. számú ítéletére.

[54] A Kjt. 3. § (1) bekezdése alapján a közjegyző azt is köteles vizsgálni, hogy a jogügylet nem irányul-e tisztességtelen célokra. Álláspontja szerint a közjegyző azon magatartásával, hogy nem tájékoztatta a jogügylet lényegéről és annak jogkövetkezményeiről, valamint a Kjt. 3. § (1) bekezdése alapján nem tagadta meg a kölcsönszerződés közokiratba foglalását, megszegte a Kjt. 120. § (1) bekezdés b) pontjában, a Kjt. 1. § (2) bekezdésében és a 3. § (1) bekezdésében foglaltakat, ezért a Kjt. 131. § (1) bekezdése alapján a közjegyzői okirat ez okból sem tekinthető közokiratnak. Az eljáró bíróságok a Kjt. 131. § (3) bekezdését és a Pp. 279. § (1) bekezdését (helyesen a régi Pp. 206. § (1) bekezdését) sértő módon nem vették figyelembe a fentieket, ezért ítéletük jogszabálysértő.

[55] A kölcsönszerződés érvénytelen, a felmondás jogszerűtlen, a közjegyzői okirat elvesztette közokirati jellegét, ezért az eljáró bíróságok a régi Pp. 369. § a) pontját sértő módon utasították el a végrehajtás megszüntetése iránti keresetét.

[56] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Érvelése szerint a C-670/20. számú ügyben az EUB nem minősítette az árfolyamkockázati tájékoztatást, csupán azt határozta meg, hogy milyen feltételeknek kell megfelelnie. A nemzeti bíróság feladata megállapítani, hogy az megfelel-e a világosság és az érthetőség követelményének (Kúria Pfv.I.21.161/2021/10.). A bank által adott tájékoztató világosan és érthetően tartalmazza az árfolyamváltozás lehetőségét, annak a törlesztőrészletre gyakorolt hatását. A tájékoztatóból egyértelműen felismerhető az is, hogy az árfolyam felső

határ nélkül változhat, az árfolyamkockázat korlátozás nélkül a fogyasztót terheli. Az árfolyamkockázati tájékoztató megfelelősége körében hivatkozott: a 6/2013. PJE határozatra; a Kúria Pfv.I.20.809/2018/9. számú határozatára, valamint a BH2019.84., BH2021.108., BH2021.109. és BH2021.5.141. számon közzé tett eseti döntéseire; az ÍH2017.94. számú ítéltáblai döntésre; a Győri Ítéltábla Pf.IV.20.103/2016/3/I., a Fővárosi Törvényszék 37.G.40.148/2018/47. és a Miskolci Járásbíróság 15.P.22.454/2016/44. számú ítéletére.

[57] A perbeli esetben a tájékoztató, valamint a hitelszerződés VII. pontja megfelelő tájékoztatást adott az árfolyamkockázat tartalmáról, azok megfeleltek a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében meghatározott követelményeknek, valamint az EUB C-96/14., C-186/16., valamint C-51/17. számú ítéleteinek. A Kúria már több ízben kimondta, hogy az alperes tájékoztatója megfelel az EUB előírásainak (Pfv.I.21.338/2020/8., Pfv.I.20.125/2021/3., Gfv.VII.30.319/2019/7., Gfv.VII.30.020/2018/5., Gfv.VII.30.371/2020/7., Pfv.I.21.062/2019/14., Pfv.I.20.306/2019/6., Gfv.VI.30.039/2021/9.).

[58] Az EUB C-51/17. számú ítéletének 76. pontja értelmében a fogyasztó számára tényleges lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a szerződés összes feltételét megismerhesse. A felperes nem igazolt olyan tény, amely szerint a szerződési feltételek megismerését a szerződés aláírása előtt valamely körülmény megnehezítette volna. Ha az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatást tartalmazó okirat aláírására a szerződéskötéssel egyidejűleg került sor, ez önmagában nem eredményez tisztességtelenséget akkor, ha a bankkal szerződő félnek elegendő idő állt rendelkezésére annak áttanulmányozására a szerződés aláírását megelőzően (Győri Ítéltábla Pf.V.20.086/2019/9/I.).

[59] Mivel a perbeli kölcsönszerződés nem érvénytelen, ezért nem lehet szó az érvénytelen szerződés jogkövetkezményeinek alkalmazásáról sem. Az alperes a kölcsönszerződést azért mondta fel, mert a felperes a szerződésből eredő fizetési kötelezettségét nem teljesítette, szerződésszegést követett el. A felmondás során az alperes nem sértette meg a Ptk. 4. § (4) bekezdésében foglalt kötelezettségét. Hangsúlyozta, hogy a felperes felmondás megszerültlenségének megállapítása iránti keresete nem felel meg a Pp. 172. § (3) bekezdésében (helyesen a régi Pp. 123. §) foglaltaknak. A felmondáskor a felperes tartozása 4.306.02 CHF volt, ami a tisztességtelenül felszámított összegek figyelembevétele nélkül közel 7 havi hátralékot jelentett. Ez pedig olyan súlyos szerződésszegésnek minősül, ami alapul szolgálhatott a Ptk. 525. § (1) bekezdés e) pontja szerinti felmondásnak.

[60] A közjegyzői okirat közokirati minősége hiányának a megállapítására irányuló kereset burkolt célja az, hogy a felperes az érvénytelenségi keresettel szemben támasztott speciális eljárási szabályokat elkerülje.

[61] A közjegyző az okirat szerkesztése során aggályos körülményt nem észlelt, ezért foglalta közjegyzői okiratba a kölcsönszerződést. Az okirat tartalmából egyértelműen kiderül, hogy a felperes magától jelent meg az okiratot készítő közjegyző hivatali helyiségében, és kijelentést tett arra, hogy közte és a bank között milyen tartalommal jött létre kölcsönszerződés. A fentiekre tekintettel a jogerős ítélet nem sérti a Kjt. 120. § (1) bekezdését és a 131. § (1) bekezdését.

[62] A felperes a felülvizsgálati ellenkérelemre tett nyilatkozatában fenntartotta és részben megismételte a felülvizsgálati kérelmében foglaltakat. Arra az esetre, ha a jogi okfejtését a Kúria nem fogadná el, úgy az Európai Bíróságnál előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését kérte az alábbi kérdésekben:

„A./ A 93/13/EGK irányelv 4. cikk (2) bekezdését és az 5. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy az árfolyamkockázati tájékoztatás akkor tekinthető csak átláthatónak és érthetőnek illetve világosnak, ha a pénzügyi szolgáltató a szerződés megkötése előtt világos és érhető tájékoztatás ad a fogyasztónak a vonatkozásban, hogy a fogyasztót a futamidő elején olyan aránytalan az EUB C-776/19-782/19. számú ítélet 101-102. pontjában meghatározott aránytalan kockázat egy átlag fogyasztó által el nem fogadható kockázat terheli az árfolyamkockázat viselése miatt.

B./ A 93/13/EGK irányelv 4. cikk (2) bekezdését és az 5. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy az árfolyamkockázati tájékoztatás akkor tekinthető csak átláthatónak és érthetőnek illetve világosnak, ha a pénzügyi szolgáltató a szerződés megkötése előtt világos és érhető tájékoztatás ad a fogyasztónak a vonatkozásban, hogy nem számíthat arra hogy a futamidő legelején stabil marad az árfolyam, és emiatt nem fog olyan árfolyam- és kamatváltozás ezen időszak alatt bekövetkezni, amely miatt a tőketartozás illetve törlesztő részlet akár a felvételnél magasabbra emelkedhet, és ennek következtében akár a szerződés megkötését követő egy napon vagy hónapon, vagy 1-2 éven belül bármikor visszafizethetetlenül és törleszthetetlenül válhat a kölcsönszerződés a fogyasztó számára, mivel csak ekkor tudja a fogyasztó átlátni a futamidő teljes tartamára árfolyamkockázatnak a gazdasági helyzetére gyakorolt aránytalan kockázatát. (lásd: EUB C-776/19-782/19. számú ítélet rendelkező rész 3. pont, indoklás 74. pont és 101-102. pont),

C./ A 93/13/EGK irányelv 4. cikk (2) bekezdését és az 5. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy az árfolyamkockázati tájékoztatás akkor tekinthető csak átláthatónak és érthetőnek illetve világosnak, ha a pénzügyi szolgáltató a szerződés megkötése előtt világos és érhető tájékoztatás ad a vonatkozásban, hogy a hitelbírálatot a felvételnél árfolyam figyelembe vételével végezte el, akkor a fogyasztót a fent kifejtettek alapján arról is tájékoztatni kell, hogy a pozitív hitelbírálat nem feltétlenül jelenti azt, hogy képes lesz eleget tenni pénzügyi kötelezettségeinek a pénznem leértékelődése esetén. (lásd: EUB C-776/19-782/19. számú ítélet rendelkező rész 3. pontja és EBB C-81/19. számú ügy főtanácsnoki vélemény 57. pont)”.

[63] Álláspontja szerint megállapítható, hogy az eljáró bíróságok a fent leírt jogkérdésekben eltértek a Kúria Jpe.60.015/2021/15. számú határozat 11. és 14., illetve 16. pontjában foglaltaktól, ezért a Ptk. 209. § (1) és 209/A. § (2) bekezdését sértő módon állapították meg, hogy a kölcsönszerződés nem semmis.

A Kúria döntése és jogi indokai

[64] A Kúria először a felperes által indítványozott előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének szükségességét vizsgálta. Az Európai Unióról és az Európai Unió Működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 267. cikk (2) bekezdése alapján

előzetes döntéshozatali eljárást a jogvita eldöntéséhez szükséges uniós jogkérdés vonatkozásában lehet indítványozni. Nincs helye előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének, ha a felmerülő jogkérdés az ügy elbírálása szempontjából nem releváns, a hivatkozott uniós rendelkezést az Európai Unió Bírósága már értelmezte, vagy az uniós jog helyes értelmezése annyira nyilvánvaló, hogy azzal kapcsolatban ésszerű kétség nem merül fel (283/81.sz.CILFIT-ügy 21. pont). A felperes a fogyasztóvédelmi irányelv 4. cikk (2) bekezdésének és 5. cikkének értelmezése körében indítványozta előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését. A Kúria azonban kiemeli, hogy az EUB már számos – a felperes által is hivatkozott EUB C-26/13., C-186/16., C-51/17., C-776/19-C-782/19. számú egyesített ügy, C-227/18., C-670/20. – határozatában értelmezte a jelen perben releváns jogkérdéseket: az árfolyamkockázati tájékoztatás mikor tekinthető átláthatónak, érthetőnek, illetve világosnak. Ehhez képest nem merült fel olyan sajátosság, ami indokolná az EUB előtt előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését. A Kúria mindezek alapján a felperesek indítványát az régi Pp. 155/A. § (2) bekezdése alapján elutasította.

[65] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

[66] A Kúria a régi Pp. 272. § (2) bekezdése és a régi Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a jogerős határozatot a Pp. 270. § (2) bekezdésben foglalt határidőben előterjesztett felülvizsgálati kérelemben megjelölt megsértett jogszabályhely, az előadott jogszabálysértés, valamint a kérelem jogi indokai által meghatározott keretek között vizsgálta felül.

[67] A felperes felülvizsgálati kérelmében anyagi és eljárási jogszabálysértésekre hivatkozott. Eljárási szabálysértésként hol a régi Pp., hol a Pp. rendelkezéseire utalt. A Pp. 630. § (1) bekezdése értelmében rendelkezéseit a 2018. január 1-jén és az azt követően indult ügyekben kell alkalmazni. A jelen ügy 2017. augusztus 17-én indult, így rá a régi Pp. szabályai az irányadóak. A Kúria a tartalmilag helyesen hivatkozott, de tévesen megjelölt jogszabálysértésnél a felperes eljárásjogi hivatkozásait ennek megfelelően vette figyelembe a régi Pp. 272. § (3) bekezdés alapján.

[68] A felperes alaptalanul sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok nem vizsgálták a kölcsönszerződés megkötésével kapcsolatos célját. A másodfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy az alacsony mértékű törlesztőrészlet nem lehet valamely szerződés célja. A kölcsön felvételére nem azért került sor, hogy a felperes fizethesse az alacsony részleteket, hanem azért, hogy ingatlant vásároljon. Az nem vitás, hogy a Kúria 6/2013.PJE határozata III.2.b. pontja értelmében a deviza alapú kölcsönszerződések megkötésére azért került sor, mert az adós célja az volt, hogy a forint kölcsönszerződések esetén irányadó kamatnál alacsonyabb kamattal jusson kölcsönhöz. A felperes érvelésével ellentétben azonban a PJE határozat nem a szerződés célját vagy a felek által kölcsönösen elfogadott célt rögzíti, hanem kizárólag az adós feltehető akaratát. A felperes perben hivatkozott szándékának – a futamidő végéig a forint kölcsönök törlesztő részletéhez képest alacsonyabb összegű törlesztőrészletek teljesítése fejében jusson a szerződésben meghatározott összegű kölcsönhöz – alperes általi elfogadása a szerződéses nyilatkozatok alapján nem állapítható meg. A fentiekre figyelemmel az eljáró bíróságok a 6/2013. és 2/2014. PJE határozatok alapulvételével helyesen állapították meg, hogy a felek szerződéses akaratuk nem terjedt ki a felperes által megjelölt célra, jogkérdésben nem tértek el EUB C-609/19. számú ítéletében foglaltaktól. A jogerős ítélet nem sérti a Ptk. 277. § (1) bekezdését.

[69] A felperes felülvizsgálati kérelmében azzal érvelt, hogy az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás nem volt megfelelő, ezért a szerződés semmis. A tájékoztatás nem volt érhető, világos és átlátható, mivel: nem a szerződéskötést megelőzően, illetve nem megfelelő időben kapott tájékoztatást az árfolyamkockázatról; az nem adott teljeskörű tájékoztatást az árfolyamkockázat vállalásának gazdasági következményeiről; annak alapján alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, annak nincs reális valószínűsége.

[70] A Kúria kiemeli, hogy a perbeli szerződés megkötésekor nem volt olyan jogszabályi előírás, amely arról rendelkezett volna, hogy a szerződéstervezetet, az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatást a szerződés megkötését megelőzően mennyi idővel kell átadni. A Hpt. perbeli kölcsönszerződés megkötésekor hatályos 203. § (6) bekezdése nem írta elő, hogy mely időpontban kell a pénzügyi intézménynek feltárnia az ügyfelet a szerződéses ügyletben érintő kockázatot.

[71] Önmagában abból a körülményből, hogy a fogyasztó a szerződéskötéssel egyidejűleg kapott tájékoztatást az árfolyamkockázatról, vagy a szerződéskötést közvetlenül megelőzően kapta azt meg, nem következik sem az, hogy a tájékoztatás nem felelt meg a tisztességes tájékoztatással szembeni elvárásoknak, sem az, hogy megfelelt. A Kúria vonatkozó joggyakorlatából következik: e kérdés megítélése során az eset összes körülményét figyelembevéve a rendelkezésre álló bizonyítékokat mérlegelve kell állást foglalni (Gfv.VII.30.286/2020/4., Gfv.VI.30.467/2020/9.). A felülvizsgálati eljárásban annak is ügydöntő jelentősége lehet, hogy a másodfokú bíróság hogyan foglalt állást ebben a kérdésben, hiszen a bizonyítékok felülmérlegelésére a rendkívüli perorvoslati eljárásban csak rendkívül kivételes esetben kerülhet sor.

[72] Az régi Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásainak és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. A Kúria rámutat arra, hogy a régi Pp. 270. § (1) bekezdése értelmében a jogerős ítélet felülvizsgálata csak jogszabálysértésre hivatkozással kérhető. Jogszabálysértésnek tekinthető a megalapozatlan ítélet meghozatala is. Megalapozatlanságról azonban csak akkor lehet szó, ha a tényállás felderítetlen marad, vagy a megállapított tényállás iratellenes, okszerűtlen, logikai ellentmondást tartalmaz. Következetes a Kúria ítélezési gyakorlata abban, hogy a mérlegelési szabadság a felülvizsgálati eljárásban korlátozott: a Kúria a bizonyítékok felülmérlegelésére, a tényállás megváltoztatására csak kivételesen abban az esetben jogosult, ha a felülvizsgálni kért jogerős határozat iratellenes, vagy kirívóan okszerűtlen, logikátlan, ellentmondásos megállapításokat tartalmaz (Legfelsőbb Bíróság Pfv.21.680/2006.; megjelent: EBH2006.1526.). Nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna, kizárólag az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni (Kúria Pfv.21.474/2011. megjelent: BH2013.119.).

[73] A jogerős ítélet helyesen állapította meg, hogy a tájékoztató és a perbeli kölcsönszerződés együttes értelmezéséből az következik, hogy a felperes a szerződéskötést megelőzően írta alá a kockázatfeltáró nyilatkozatot. A másodfokú eljárásban kihallgatott tanú tanúvallomása szerint azon ügyfeleknek, akik komoly érdeklődőknek minősültek, a szerződést megelőzően egy írásbeli anyagot adtak át, amely tartalmazta a hitelkérelmet, egy

termékleírást, és ha deviza hitelről volt szó, akkor az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatást is. Ezt a csomagot az ügyfél hazavihette. A felperes perben előterjesztett írásbeli nyilatkozatában maga is azt állította, hogy a szerződés megkötését megelőzően többször egyeztetett a banki ügyintézővel, és egy hosszabb, heteken-hónapokon átívelő folyamat volt, amire az első egyeztetéstől számítva eljutottak a szerződés aláírásáig. Nem igazolt a felperes olyan tényt, mely szerint a szerződési feltételek megismerését a szerződés aláírása előtt valamely körülmény megnehezítette volna. A fenti bizonyítékokat együttesen értékelve tehát nem volt kirívóan okszerűtlen és logikátlan a másodfokú bíróság mérlegelése a tekintetben, hogy az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás a szerződéskötést megelőzően, megfelelő időben megtörtént.

[74] A jogerős ítélet nem áll ellentétben az EUB C-670/20. számú határozatával, mert a fogyasztó a szerződéskötést megelőzően megfelelő időben kapott tájékoztatást a szerződés kockázatairól.

[75] A felperes felülvizsgálati kérelmében azzal is érvelt, hogy az alperes eljárása nem felelt meg a szakmai protokollnak, a hitelbírálat során az ERKT2011/1. számú ajánlását, az intézmény neve elnökének, valamint a intézmény neve 2 elnökének 2008. február 15-én kiadott állásfoglalását, továbbá a 9/2006. (XI. 7.) PSZÁF ajánlást figyelmen kívül hagyva járt el. A Kúria ezzel kapcsolatosan a jogerős ítéletben foglaltakkal összhangban hangsúlyozza, hogy a hivatkozott ajánlások és állásfoglalások nem minősülnek jogszabálynak, ha a pénzintézet a hitelbírálat során nem ezeknek megfelelően járt el, az önmagában nem eredményezi az adott szerződés érvénytelenségét. A Ptk. 205. § (3) bekezdésében írt együttműködési kötelezettség megszegése – többletényállási elem hiányában – szintén nem eredményezi a szerződés érvénytelenségét.

[76] A fent kifejtettekre tekintettel a jogerős ítélet – a megfelelő időben nyújtott tájékoztatást illetően – nem sérti a Hpt. 203. § (6) bekezdését, a Ptk. 4. § (4) bekezdését, a 205. § (3) bekezdését, a 209. § (1) bekezdését és a 209/A. § (2) bekezdését, valamint a régi Pp. 206. § (1) bekezdését sem.

[77] Helytálló volt a másodfokú bíróság érvelése a tekintetben is, hogy a hitelező felelőssége a körültekintő hitelbírálat, és ha azt elmulasztja vagy nem az Hpt. 78. §-ban foglaltak szerint végzi el, úgy annak az lehet a következménye, hogy ha elmarad a kölcsönt felvevő részéről az önkéntes teljesítés, igénye érvényesítése érdekében kénytelen peres eljárást kezdeményezni. A Kúria Gfv.VII.30.494/2018. szám alatt hozott határozatának [19] pontjában hangsúlyozta, hogy a bírói gyakorlat szerint a más jogági jogszabályokat sértő szerződés a polgári jog szempontjából akkor érvénytelen, ha más jogági törvény ezt kifejezetten rögzíti, valamint, ha az a törvény értelmezéséből következik. Az Hpt. 78. §-nak megsértéséből nem következik magának a kölcsönszerződésnek az érvénytelensége. Ez okból a jogerős ítélet nem sérti az Hpt. 78. §-át sem.

[78] A felperes alaptalanul sérelmezte, hogy a tájékoztató tartalma nem volt átlátható, világos és érthető.

[79] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a 2021. november 22-én meghozott és a Magyar Közlöny 2021. évi 243. számában 2021. december 28-án közzétett Jpe.I.60.015/2021/15.

számú jogegységi hatályú – a bíróságok számára kötelező iránymutatást tartalmazó – határozata (a továbbiakban: JPE határozat) értelmében a 2/2014. PJE határozat I. pontja azzal a kötelező (kiegészült) értelmezéssel alkalmazható, miszerint akkor megfelelő tartalmú az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is felismerheti és értékelni tudja, hogy a nemzeti fizetőeszköz (a forint) árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizaárfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet. A JPE határozat indokolása értelmében a fogyasztónak tájékoztatást kell kapnia azon árfolyamkockázatról, amelynek ki van téve, így arról is, hogy a kockázat számára esetlegesen gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, amennyiben az a pénznem, amelyben a kölcsönt törleszteni kell és amelyben rendszerint jövedelmét kapja, leértékelődik. Ennek keretében a szolgáltatónak fel kell hívnia a figyelmet az átváltási árfolyam lehetséges változásaira és a devizában felvett kölcsönrel összefüggő kockázatokra. Ezzel összefüggő indokolást tartalmaz az EUB C-227/18. végzés 35. pontja és a C-186/16. számú ítélet 50. pontja.

[80] A Kúria – a jogerős ítélettel összhangban – a tájékoztató és a perbeli kölcsönszerződés VII.2. pontjának tartalmát a JPE határozatban megfogalmazott, a 2/2014. PJE határozatot kiegészítő elveknek és az EUB határozatainak megfelelően vizsgálta és állapította meg, hogy azok (együttesen) megfelelnek a fenti kritériumoknak, mert azokból egyértelműen megállapítható a korlátlan árfolyamkockázat mibenléte, annak a felperes fogyasztó gazdasági helyzetére gyakorolt esetleg korlátlan mértékű negatív hatása. A tájékoztató világosan és érthetően tartalmazza a külföldi kamatnak és a ténylegesen alkalmazott kamatnak a törlesztőrészletre gyakorolt hatását, az árfolyamváltozás lehetőségét, annak a törlesztőrészletre gyakorolt hatását. Egyértelműen felismerhető az is, hogy az árfolyam felső határ nélkül változhat, az árfolyamkockázat korlátozás nélkül a fogyasztót terheli.

[81] A JPE határozat meghozatalát megelőzően és az követően is vizsgálta a Kúria a fenti árfolyamkockázati tájékoztatót és megállapította annak megfelelőségét (Pfv.I.20.125/2021/3., Pfv.I.21.062/2019/14., Pfv.VIII.20.623/2021/13., Gfv.VII.30.371/2020/7., Gfv.VII.30.220/2020/6., Gfv.VI.30.149/2021/7., Gfv.VI.30.229/2021/6., Gfv.VI.30.364/2021/4.). A jelen ügyben nem merült fel olyan körülmény, amely azt indokolná, hogy a Kúria eltérjen ezen ítéletekben kifejtett állásponttól.

[82] A felperes hivatkozott az EUB C-609/19., a C-670/20. és a C-776/19. számú határozatokra abban a körben, hogy az alperes stabil árfolyammal számolt a futamidő végéig, és nem adott tájékoztatást az árfolyamváltozást befolyásoló gazdasági háttérrel. A másodfokú bíróság jogerős határozatában azonban helytállóan hivatkozott arra, hogy az említett EUB döntésekben a vizsgált szerződések kiindulópontja az volt, hogy az EUR és a CHF paritása nem változik, ezzel szemben a perbeli esetben az alperes tájékoztatta a felperest az árfolyamkockázatról és annak gazdasági hátteréről is. A felperes felülvizsgálati érvelésével szemben az alperes nem számolt stabil árfolyammal, éppen ellenkezőleg, arról tájékoztatta a felperest, hogy a deviza átváltási aránya a napi piaci mozgások hatására változhat. Arra is felhívta a figyelmét, hogy egy esetleges kedvezőtlen árfolyamemelkedés számára előre nem látható és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat. Bemutatta az árfolyamkockázat mechanizmusát, tájékoztatta a fogyasztót arról, hogy a kölcsön kamatait a kiválasztott deviza

iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján alakuló elszámoló árak határozzák meg, amelyek változhatnak, a kamatszint a finanszírozás devizanemében többnyire különbözik a forint kamatszintjétől, és teljesen más tendenciát követhet. A bank utalt arra is, hogy a piac kedvezőtlen alakulása miatt az ebből eredő többletterheket is átháríthatja a fogyasztóra. Ez nem ellenkezik az ÁFSZ rendelkezésével, miszerint a kamatot egyoldalúan módosíthatja a bank.

[83] A fent kifejtettekre tekintettel az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás tartalma tekintetében a jogerős ítélet nem sérti a Ptk. 205. § (3) bekezdését, a Ptk. 209. § (1) bekezdését, a 209/A. § (2) bekezdését és a Hpt. 203. § (6) bekezdését, a régi Pp. 206.§ (1) bekezdését.

[84] A felperes alaptalanul állította, hogy a tájékoztatás átláthatósága (érthetősége és világossága) tekintetében az eljáró bíróságok megsértették a Pp. 265. §-át [helyesen: a régi Pp. 164. § (1) bekezdését]. A tájékoztatás átláthatósága tekintetében a bizonyítási teher valóban az alperesén volt. A felperes azonban azt állította, hogy a banki ügyintézőtől az írásba foglalttól eltérő tartalmú szóbeli tájékoztatást kapott. Ezen tényelőadását neki kellett bizonyítania a régi Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében (16. P. 21.145/2019/66. számú végzés).

[85] A Kúria hangsúlyozza, hogy az EUB C-51/17. számú ítéletének 68. pontjában megállapította: a deviza alapú kölcsönszerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó feltételei a szerződés elsődleges tárgyát határozzák meg. A fogyasztóvédelmi irányelv 3. cikk (1) bekezdése alapján csak akkor lehet vizsgálni a szerződés elsődleges tárgyhoz tartozó kikötés tisztességtelenségét, ha a fogyasztóvédelmi irányelv 4. cikk (2) bekezdése alapján az nem világos és nem érthető. Mivel az alperes által adott árfolyamkockázati tájékoztatás – a kifejtett okok miatt – világosnak és érthetőnek minősül, ezért annak tisztességtelenségét nem kellett vizsgálni, és nem volt jelentőségük a fogyasztóvédelmi irányelv 3. cikk (1) bekezdését értelmező EUB ítéleteknek sem.

[86] Az eljáró bíróságok nem sértették meg a Pp. 346. § (5) bekezdésében [helyesen a régi Pp. 221. § (1) bekezdésében] foglalt indokolási kötelezettségüket sem, amikor nem tértek ki a tisztességtelenség vizsgálatára. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján az indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye azt a minimális elvárást fogalmazza meg a bírói döntésekkel szemben, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és annak értékeléséről a határozatában számot adjon. Az indokolt hatósági döntéshez való jog nem jelenti azt, hogy az ügyben eljáró bíróságot a felek valamennyi érvelése tekintetében részletes indokolási kötelezettség terhelné [7/2013. (III. 1.) AB határozat].

[87] Az érvénytelenség megállapításának hiányában a felperes érvényessé nyilvánítás tekintetében kifejtett felülvizsgálati érvelését a Kúria nem tudta érdemben vizsgálni. A jogerős ítélet ez okból nem sérti a Ptk. 209. § (1) bekezdését, a 209/A. § (2) bekezdését és a 239. § (2) bekezdését.

[88] A jogerős ítélet nem sérti a Pp. 172. § (3) bekezdését (helyesen a régi Pp. 123.§-át) sem. Helyesen érvelt az elsőfokú bíróság azzal, hogy annak vizsgálta, hogy a felmondás

időpontjában állt-e fenn a felperesnek tartozása, a régi Pp. 369. § a) pontja szerinti végrehajtás megszüntetése iránti kereset ténybeli és jogi alapjába tartozó kérdés, másrészt a felperes a felmondás jogellenességére, illetve érvénytelenségére a végrehajtás megszüntetése iránti keresete részeként hivatkozott, ezért azt nem külön megállapítási keresetként bírálta el. A végrehajtás megszüntetése iránti kereset körében az eljáró bíróságok érdemben vizsgálták a felmondás jogellenességét, érvénytelenségét.

[89] A felperes arra hivatkozott, hogy az alperes felmondása azért jogszerűtlen, azért ütközik a Ptk. 525. § (1) bekezdés e) pontjába, mert ha az alperes az EUB C-776/19. számú ítélete szerinti kompenzációt szolgáltatna volna részére, illetve figyelembe vette volna a DH2 tv. szerint tisztességtelenül felszámított összeget, akkor nem lett volna, vagy csak csekély mértékű hátraléka lett volna. A pontos elszámolásra azonban nem tett tényállítást.

[90] A Kúria kiemeli, hogy az EUB C-776/19. számú ítélete [100]-[103] pontja szerinti kompenzáció csak arra az esetre vonatkozhatna, ha a szolgáltató a fogyasztóval szemben nem tartotta volna tiszteletben az átláthatóság követelményét. Ez azonban jelen esetben nem merült fel, így ezen kompenzáció figyelembevételére nincs mód.

[91] A tisztességtelen szerződési feltételek a szerződéskötés időpontjára visszaható hatállyal érvénytelenek, így az ennek alapján teljesített szolgáltatások előtörlesztésként vehetők figyelembe. A kölcsönszerződés DH2. tv. szerint érvénytelennek minősülő kikötése alapján az adósnak nem keletkezik fizetési kötelezettsége, a törlesztőrészletek érvénytelen szerződéses rendelkezésen alapuló részének nem teljesítésével nem eshet késedelembe. A kölcsönszerződés fizetési késedelemre alapított felmondása jogszerűségének vizsgálata során a felmondást megelőzően a törlesztőrészleteknek az érvénytelen kikötésen alapuló hányadára teljesített befizetéseket is értékelní kell az adós javára (Kúria Pfv.VIII.20.045/2021/8., megjelent: BH 2022.76.). Ha a többlétszolgáltatást teljesítı adós a teljesítéskor az érvényesen kikötött szolgáltatás tekintetében késedelembe volt, a többlétszolgáltatást a hátralékos szolgáltatásra kell elszámolni [Ptk. 290. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont, 293. §]. Ebből következıen, ha az így elszámolt többlétszolgáltatás meghaladja a felmondáskor kimutatott hátralékot, az adós szerződésszegésére alapított felmondás nem teszi esedékessé a felmondott szerződésben foglalt teljes tartozást. Ha viszont az elszámolt többlétszolgáltatás nem haladja meg a felmondásban kimutatott hátralékot, és a felmondáskor kimutatott hátralék több havi törlesztőrészlet elmaradását tartalmazza, úgy az adós szerződésszegésére alapított felmondás esedékessé teszi a felmondott szerződésben foglalt teljes tartozást, és így megteremti a közvetlen végrehajtás lehetőségét.

[92] A kölcsönszerződés fizetési késedelemre alapított felmondása jogszerűségének megítélése során azt kell vizsgálni, hogy az adósnak keletkezett-e lejárt tartozása, tehát késedelembe esett-e, és a késedelem – mértékére, illetve a hátralék összegére figyelemmel – olyan érdeksérílmel okozott-e a hitelezınek, olyan súlyos szerződésszegésnek tekinthetı-e, amely megalapozhatja a szerződés azonnali hatályú felmondását (4/2021. PJE határozat). Amennyiben a keresettel támadott felmondás időben megelőzte a DH2. tv. szerinti elszámolást, akkor az elszámolásban megjelent összeget arányosítani kell a felmondás időpontjára nézve (Gfv.VI.30.157/2021.).

[93] A jelen ügyben az alperes által 16. P. 21.145/2019/41. szám alatt csatolt részletes forgalmi kimutatásból az tűnik ki, hogy a felmondás időpontjáig a tisztességtelenül felszámított fogyasztói követelés elszámolható összege 942,36 CHF. Ezt beszámítva a felperes 4.306,02 CHF összegű tartozásába megállapítható, hogy így is legalább öt havi törlesztőrészlet elmaradása volt a felperesnek, ami megalapozta a kölcsönszerződés Ptk. 525. § (1) bekezdés e) pontja szerinti felmondását. A fent kifejtettekre tekintettel a jogerős határozat nem sérti a Ptk. 200. § (1) bekezdését és az 525. § (1) bekezdés e) pontját.

[94] A Kúria kiemeli továbbá, hogy a felperes a felmondás érvénytelenségét a perbeli kölcsönszerződés érvénytelenségére is alapította, ami nem volt megállapítható. Ez okból a jogerős határozat nem sérti a Ptk. 200. § (1) bekezdését és az 525. § (1) bekezdés e) pontját.

[95] A jogerős ítélet indokolásából kitűnően a másodfokon eljáró bíróság érdemben egyetértett az elsőfokú bíróság által kifejtett jogi indokolással. Ennek megfelelően mind az első-, mind a másodfokú bíróság jogi álláspontja az volt, hogy a felpereseknek a közjegyzői okirat közokirati jellegének hiányára irányuló megállapítási keresete nem felelt meg a régi Pp. 123. § második fordulata szerinti feltételnek. Kétségtelen, hogy mind az első-, mind a másodfokú bíróság –feleslegesen – vizsgálta ezen megállapítási keresetet érdemben is. A felülvizsgálati kérelem ezzel összefüggésben kizárólag a Kjt. rendelkezéseire alapuló érdemi okfejtést tartalmazott, ami egyedül akkor lett volna vizsgálható, ha azt megelőzően sikerrel fejté ki, hogy a jogerős ítélet jogi álláspontjával szemben helye volt az ügyben a megjelölt tartalmú megállapítási kereset előterjesztésének. Mivel erre vonatkozó érvelést a felülvizsgálati kérelem nem tartalmazott, a Kúria nem vizsgálta a Kjt. 1. § (2) bekezdése, a 3. § (1) bekezdése, a 120. § (1) bekezdés b) pontja és a 131. § (1) és (3) bekezdése, valamint a Pp. 279. § [helyesen régi Pp. 164. § (1) bekezdése] esetleges megsértését.

[96] A felülvizsgálati eljárás rendkívüli perorvoslati jellegéből következően a Kúria az ügy érdemében döntő jogerős határozat jogszabálysértő voltát vizsgálja. A felperes sem az első-, sem a másodfokú eljárásban nem hivatkozott arra, hogy a „közvetlen” végrehajtás elrendelésének a Vht. 23/C. §-ában előírt feltétele hiányzik, s emiatt indokolt a vele szemben elrendelt „közvetlen” végrehajtás megszüntetése. A felperes felülvizsgálati kérelmében sem jelölte meg megsértett jogszabályhelyként a Vht. 23/C. § -át. A régi Pp. 270. § (2) bekezdésére és a 275. § (2) bekezdésére figyelemmel az ehhez kapcsolódó, a közokirati minőség hiányaiból adódó jogszabálysértések (Kjt. 1. § (2) bekezdése, a 3. § (1) bekezdése, a 120. § (1) bekezdés b) pontja és a 131. § (1) bekezdés) ez okból sem vizsgálhatók.

[97] A fent kifejtettekre tekintettel a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megsértett jogszabályhelyeket, ezért azt a Kúria a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[98] A Kúria a felülvizsgálati eljárás tárgyának az értékét a végrehajtási ügyértékre figyelemmel 31.154.324 forintban állapította meg, ezért a felülvizsgálati eljárási illeték

mértéke az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (2) bekezdése és 50. § (1) bekezdése alapján 3.500.000 forint.

[99] A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére őt kötelezte a Kúria a régi Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazott régi Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint a perben még alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján. A Kúria tájékoztatja a felperest, hogy – a polgári és közigazgatási és közigazgatási eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése értelmében – a le nem rótt felülvizsgálati illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie, illetve megfizetése során közleményként fel kell tüntetnie a Kúria megnevezését, e határozatának számát, valamint a fizetésre kötelezett (azaz a felperes) adószámát.

[100] A felperes a régi Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazott régi Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére is. Az alperes felülvizsgálati eljárási költsége az őt képviselő ügyvéd munkadíja, amelynek összegét a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja, valamint a 4/A. § (1) bekezdése alapján határozta meg.

[101] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

[102] A Kúria ítélete elleni felülvizsgálatot a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2023. március 28.

dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, dr. Darákné dr. Nagy Szilvia s.k. előadó bíró, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró,

dr. Osztovits András s.k. bíró